ADVIES

Algemene Raad

24 april 2008

AR/PCA/ADV/012

Advies over wijzigingen aan besluiten over tijdelijke projecten in het basisonderwijs en het secundair onderwijs

Advies over wijzigingen aan besluiten over tijdelijke projecten in het basisonderwijs en het secundair onderwijs

1 Situering

De Vlaamse Regering heeft op 11 april 2008 beslist haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van een besluit van de Vlaamse Regering dat twee besluiten wijzigt over tijdelijke projecten in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs:

- het besluit van 23 juni 2006 over de organisatie van tijdelijke projecten in het basis- en secundair onderwijs en
- het besluit van 19 oktober 2007 over de organisatie van tijdelijke projecten rond studie- en beroepskeuze en rond werkplekleren.

Op basis van artikel 70 van het participatiedecreet ([1]) vraagt de minister van Onderwijs en Vorming aan de Vlor een advies over het ontwerp van besluit tot wijziging.

De werkgroep Proeftuinen van de Algemene Raad heeft het advies voorbereid onder voorzitterschap van de heer Marc Van den Brande. De Algemene Raad keurde dit advies unaniem goed op 24 april 2008.

2 Inhoud van het besluit

Het besluit schrijft de mogelijkheid en de modaliteiten voor verlenging in de besluiten over de tijdelijke projecten. Het valoriseert de rol van de stuurgroep bij de formulering van voorstellen tot verlenging en het voegt in de besluiten over de tijdelijke projecten over studie- en beroepskeuze en over werkplekleren mogelijkheden in om af te wijken van de vigerende wettelijke, decretale en reglementaire bepalingen.

3 Opmerkingen bij de timing en de procedure

De Vlor wijst de minister op de zeer krappe timing voor de aanvraag en de goedkeuring van de verlengingen. Het besluit bepaalt dat de stuurgroep uiterlijk op 30 april een voorstel tot verlenging formuleert. De datum van de bespreking in de Vlor is 24 april. Het besluit zelf moet nog onderhandeld worden met de vakbonden. De oproep aan de scholen kan pas vertrekken na afronding van de onderhandelingen. Het is voor de Vlor duidelijk dat het voor de stuurgroep niet meer mogelijk is om op 30 april een voorstel tot verlenging te formuleren. De Vlor vraagt om die datum in het besluit aan te passen. Voor de rechtszekerheid van de scholen is het wel noodzakelijk dat de hele procedure voor de goedkeuring van de verlenging afgerond is voor het begin van volgend schooljaar. De tijd die de scholen krijgen om een verlenging aan te vragen en voor te bereiden blijft erg krap. Voor de goede gang van zaken in de scholen zou de procedure voor de verlenging van de projecten best al afgrond zijn vóór het einde van het schooljaar.

[1] Decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad, B.S. 06/08/2004

4 Invoering van de mogelijkheid tot verlenging

De Vlor begrijpt de noodzaak om aan een aantal proefprojecten een verlenging van hun project toe te staan in afwachting van de evaluatie en een eventuele omzetting in organieke regelgeving. Hij vindt echter dat deze verlenging - conform het decreet - slechts eenmalig kan zijn. Een verlenging hoeft ook niet automatisch voor een tweede periode van drie jaar te zijn.

De Vlor verwijst in dit verband naar zijn advies over het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs zelf ([2]). Hij wijst de overheid daarin op de noodzaak om het tijdsperspectief waarbinnen scholen kunnen experimenteren zorgvuldig af te wegen. Aan de ene kant moet het project de tijd krijgen om de verandering te realiseren. Het duurt meestal meerdere jaren vooraleer de effecten van een verandering in de praktijk zichtbaar worden. Het tijdsperspectief moet gerelateerd zijn aan de nagestreefde doelen. Aan de andere kant kan de duur van het project niet zo lang zijn dat terugkeer naar de reguliere situatie uitgesloten is.

5 Het voorstel tot verlenging

Het ontwerp van besluit bepaalt dat de stuurgroep een voorstel tot verlenging formuleert op basis van een aanvraag van de projectverantwoordelijke en een advies van de personen die belast zijn met de ondersteuning en begeleiding van het tijdelijk project. De Vlor stelt vast dat de overheid hier gezocht heeft naar een pragmatische oplossing waarbij de evaluatie in verband met de veralgemeenbaarheid door een expertenpanel volledig los staat van het advies over de verlenging. De Vlor heeft het er principieel moeilijk mee dat dezelfde persoon die optreedt als begeleider en coach ook een advies moet geven over een mogelijke verlenging. Hij begrijpt wel dat deze persoon het project het best kent en de enige persoon is die op korte termijn een gefundeerd advies kan geven over een mogelijke verlenging. Toch had de Vlor liever gezien dat er een band was geweest tussen de evaluatie van de projecten en een beslissing over een eventuele verlenging. De evaluatie is wel een evaluatie met het oog op de veralgemeenbaarheid van de projecten en geen individuele beoordeling van de projecten, maar volgens de Vlor is er ook een band tussen de veralgemeenbaarheid van een project en de wenselijkheid van een eventuele verlenging van een project.

Deze aanvraag tot verlenging kan niet gebeuren zonder dat de schoolbesturen hun voornemen hebben onderhandeld in het geëigend lokaal comité ([3]). Deze onderhandeling kan pas gebeuren als de criteria bekend zijn die de Vlaamse Regering zal hanteren én als het duidelijk is of deze verlenging al dan niet met dezelfde omkadering zal gepaard gaan. De aanvraag tot verlenging is niet ontvankelijk zonder bijgevoegd protocol van de onderhandelingen in het ter plaatse bevoegd lokaal comité. Bovendien dient de aanwezigheid van een protocol van akkoord of een protocol van niet – akkoord met betrekking tot deze onderhandelingen, net zoals bij de goedkeuring van nieuwe projecten ([4]), een belangrijk element te zijn bij de uiteindelijke beslissing om een tijdelijk project te verlengen of niet te verlengen.

---

[2] Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs, Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad, 26 mei 2005, AR/RHE/ADV/008, blz. 4.

[3] lokaal onderhandelingscomité(LOC), onderhandelingscomité van de scholengemeenschap (OCSG), basiscomité (BC) of tussencomité (TC)

[4] Decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs, B.S. 02/02/2006, art.3. §1, derde alinea

Daarnaast herinnert de Vlor aan zijn vraag om ook te evalueren of proeftuinen een goed instrument zijn om onderwijsvernieuwingen uit te testen en voor te bereiden. De Vlor verwijst in dit verband opnieuw naar zijn advies over het voorontwerp van decreet ([5]) en naar zijn advies over het ontwerp van besluit over de organisatie van tijdelijke projecten over studie- en beroepskeuze en over werkplekleren ([6]).

6 De criteria

De eerste drie criteria die de stuurgroep moet hanteren bij de formulering van haar voorstel om een project te verlengen, hebben te maken met de relevantie van het project zelf. Het vierde criterium - het risicogehalte voor de rechtszekerheid van onderwijsverstrekkers, personeelsleden, leerlingen en ouders bij niet-verlenging – is een meer formeel criterium. De Vlor vraagt dat de stuurgroep dit criterium ook als een afzonderlijk criterium zou kunnen hanteren. Indien blijkt dat voor de rechtszekerheid van onderwijsverstrekkers, personeelsleden, leerlingen of ouders een vierde projectjaar nodig is, dan moet de stuurgroep één verlenging kunnen voorstellen alleen op basis van dit criterium.

De Vlor verneemt in dit verband dat het niet de bedoeling is om projecten over leren en werken te verlengen. Hij gaat ervan uit dat dit geen probleem mag zijn als het decreet over leren en werken goedgekeurd wordt voor het begin van volgend schooljaar.

7 Het behoud van bijkomende middelen

Het ontwerp van besluit bepaalt dat in geval van verlenging de Vlaamse Regering in een afzonderlijke beslissing zal bepalen of de extra betrekkingen voor de scholen en de aanstelling van personeelsleden voor begeleiding, coaching en ondersteuning behouden blijven. Deze bepaling heeft voor gevolg dat de scholen een verlenging moeten aanvragen zonder dat ze weten of zij hiervoor de extra middelen die ze nu krijgen voor het project kunnen behouden. De Vlor vindt principieel dat de beslissing over een mogelijke verlenging en de beslissing over het behoud van de bijkomende middelen in geval van verlenging best gelijktijdig worden genomen en zeker vóór de school een verlenging aanvraagt.

Heel wat proeftuinen vragen geen afwijkingen, maar krijgen wel bijkomende middelen. Het decreet over de tijdelijke projecten kan in principe beschouwd worden als een experimenteerwet, waarbij scholen gecontroleerd kunnen afwijken van de vigerende reglementering. De bijkomende middelen ter ondersteuning van projecten wordt in dit licht gezien. De Vlor meent dat er voorzichtig moet worden opgetreden met de verlenging van bijkomende betoelaging van projecten die geen afwijking vragen. Heel wat scholen werken vernieuwend, maar krijgen daarvoor geen bijkomende middelen. De Vlor waarschuwt hier voor ongelijkheid tussen scholen die vernieuwend werken zonder afwijking van de vigerende regelgeving maar met bijkomende middelen en scholen die eveneens vernieuwend werken zonder afwijking van de vigerende regelgeving maar zonder bijkomende middelen.

---

[5] Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs, idem

[6] Advies voer het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van tijdelijke projecten rond studie- en beroepskeuze en rond werkplekleren, Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad, 27 september 2007, AR/PCA/ADV/003, blz. 5

8 Mogelijke afwijkingen

Het ontwerp bepaalt dat de stuurgroep kan beslissen om aan een project andere afwijkingen toe te kennen of om een einde te stellen aan de toepassing van bepaalde afwijkingen. De Vlor stelt dat de Vlaamse Regering hier haar eigen verantwoordelijkheid dient te nemen en deze bevoegdheid niet kan delegeren aan een stuurgroep. De Vlor betwijfelt of een dergelijke delegatie voldoende rechtszekerheid biedt aan onderwijsverstrekkers, personeelsleden, leerlingen en ouders. De Vlaamse Regering kan volgens de Vlor niet beslissen om aan een project andere afwijkingen toe te kennen indien de vraag niet vergezeld is van een protocol van de onderhandelingen in het ter plaatse bevoegd lokaal comité. De toevoeging van andere afwijkingen kan pas na akkoord van de personeelsdelegatie in het bevoegd lokaal comité.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Demeulemeester
voorzitter